Čtvrtek 6. října 2022

P9_TA(2022)0351

Aktuální situace v humanitární oblasti a v oblasti lidských práv v etiopském Tigraji, zejména v souvislosti s dětmi

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2022 o nedávné humanitární situaci a situaci v oblasti lidských práv v Tigraji, v Etiopii, zejména pokud jde o děti (2022/2858(RSP))

(2023/C 132/10)

Evropský parlament,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o Tigraji a Etiopii, zejména na usnesení ze dne 26. listopadu 2020 ([1]) a ze dne 7. října 2021 ([2]),

— s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,

— s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,

— s ohledem na čtvrtou Ženevskou úmluvu o ochraně civilních osob za války z roku 1949 a na její dodatkové protokoly z let 1977 a 2005,

— s ohledem na Úmluvu OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a na její protokol z roku 1967,

— s ohledem na zprávu Etiopské komise pro lidská práva / Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 3. listopadu 2021 o společném vyšetřování údajného porušování mezinárodního práva v oblasti lidských práv a humanitárního a uprchlického práva, jehož se dopustily všechny strany v tigrajském regionu Etiopské federativní demokratické republiky, a na zprávu Etiopské komise pro lidská práva ze dne 11. března 2022 o porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva v afarském a amharském regionu Etiopie, k němuž docházelo mezi zářím a prosincem 2021,

— s ohledem na rezoluci Rady OSN pro lidská práva ze dne 17. prosince 2021, kterou se zřizuje mezinárodní komise odborníků na lidská práva, jež má důkladně a nestranně vyšetřit obvinění z porušování a zneužívání předpisů, jichž se od 3. listopadu 2020 dopouštějí všechny strany konfliktu v Etiopii,

— s ohledem na zprávu mezinárodní komise odborníků na lidská práva o Etiopii ze dne 19. září 2022,

— s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte (UNCRC),

— s ohledem na dohodu z Cotonou,

— s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že tento konflikt trvající 23 měsíců vyvolal krizi způsobenou člověkem a rozsáhlé lidské utrpení, kterému bylo možné zcela předejít; vzhledem k tomu, že humanitární situace v celé Etiopii zůstává v důsledku konfliktu, sucha a rozsáhlého vnitřního vysídlování nadále dramatická; vzhledem k tomu, že dne 24. srpna 2022 bombardovala etiopská federální vojenská letadla mateřskou školku ve městě Mekele v Tigraji, což vedlo k dětským obětem;

B. vzhledem k tomu, že etiopská federální vláda poté, co v březnu 2022 vyhlásila humanitární příměří, částečně zrušila humanitární blokádu Tigraje, avšak stále přetrvává nedostatek základních potřeb, včetně potravin, léků a pohonných hmot;

C. vzhledem k tomu, že zranitelné skupiny, zejména ženy a děti, nejvíce trpí pokračujícím konfliktem v Tigraji a naléhavě potřebují ochranu; vzhledem k tomu, že děti v Tigraji vážně zasáhly následky hladomoru, násilí, nedostatku lékařské pomoci a vzdělávání, narušení rodiny, nucených přesunů a neustálého traumatu;

([1]) Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 132.
([2]) Úř. věst. C 132, 24.3.2022, s. 205.

D. vzhledem k tomu, že dne 1. října 2022 pozvala Africká unie (AU) vládu Etiopie i orgány Tigraje k uspořádání mírových rozhovorů v Jihoafrické republice dne 8. října 2022; vzhledem k tomu, že tyto mírové rozhovory má zprostředkovat zvláštní zástupce AU Olusegun Obasanjo za podpory bývalého prezidenta Keni Uhuru Kenyatty a bývalé zástupkyně prezidenta Jihoafrické republiky Phumzile Mlambo-Ngcukové; vzhledem k tomu, že dne 5. října 2022 vláda Etiopie toto pozvání přijala;

E. vzhledem k tomu, že ženy a děti jsou stále terčem úmyslných i neúmyslných bombových útoků, střelby, zabíjení a jiných násilných činů ve válce a etnického násilí, které páchají všechny strany konfliktu;

F. vzhledem k tomu, že se všechny válčící strany nadále ve velké míře dopouštějí znásilňování a jiného sexuálního násilí vůči ženám a dívkám, které čelí i vyhrůžkám smrtí, etnicky motivovaným urážkám a zajetí v podmínkách sexuálního otroctví; vzhledem k tomu, že vnitřně vysídlené uprchlice a děti jsou vystaveny zvýšenému riziku únosu a obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování;

G. vzhledem k tomu, že v tomto konfliktu je jedinou konstantou mnoho případů údajného hrubého porušení lidských práv, humanitárního práva a uprchlického práva, kterého se dopouštějí všechny strany konfliktu; vzhledem k tomu, že téměř půl milionu Etiopanů zemřelo v důsledku násilí a hladomoru a více než 1,6 milionu lidí bylo v důsledku tohoto konfliktu vysídleno; vzhledem k tomu, že od začátku války byly statisíce civilistů násilně vysídleny, nezákonně zabity nebo se staly obětí sexuálního a genderově podmíněného násilí, hromadného svévolného zadržování, drancování, únosů a odpírání humanitární pomoci a základních služeb, rabování pomoci a jejího přesměrování k vojákům;

H. vzhledem k tomu, že jedno ze tří tigrajských dětí mladších pěti let a polovina všech těhotných a kojících žen trpí podvýživou; vzhledem k tomu, že v Etiopii potřebuje humanitární pomoc přibližně 20 milionů lidí, z nichž téměř tři čtvrtiny tvoří ženy a děti; vzhledem k tomu, že Etiopie zažívá nejhorší zaznamenané sucho od roku 1981, takže vážnému nedostatku potravin čelí odhadem 7,4 milionu lidí;

I. vzhledem k tomu, že procento dětí v Tigraji, které dostávají běžné očkovací látky, v důsledku nedostatku dodávek způsobeného blokádou uvalenou etiopskými silami prudce pokleslo; vzhledem k tomu, že přibývá smrtelných onemocnění, jako jsou spalničky, tetanus a černý kašel;

J. vzhledem k tomu, že kvůli občanské válce v Etiopii nemá celkem 1,39 milionu dětí v Tigraji přístup ke vzdělání; vzhledem k tomu, že odvětví vzdělávání v Tigraji je trvale poškozeno četnými úmrtími a vysokou mírou destrukce školního systému; vzhledem k tomu, že v odvětví vzdělávání bylo zabito 346 mužů a 1 798 žen, což představuje celkem 2 164 osob včetně žáků a studentů;

K. vzhledem k tomu, že i přes opakované výzvy mezinárodního společenství a humanitárních organizací k zajištění neomezeného, trvalého a bezpečného přístupu pro příslušné zúčastněné strany je humanitárním organizacím od počátku konfliktu systematicky bráněno v přístupu do oblastí konfliktu; vzhledem k tomu, že humanitární pracovníci jsou terčem násilí páchaného všemi stranami konfliktu; vzhledem k tomu, že od začátku konfliktu bylo zabito nejméně 23 humanitárních pracovníků;

L. vzhledem k tomu, že přístup k informacím v reálném čase byl vážně ztížen omezeními uvalenými vládou, včetně přerušení komunikace a bránění v podávání zpráv o událostech v Tigraji, jakož i v regionech Afarsko a Amharsko, do nichž se konflikt rozšířil; vzhledem k tomu, že tyto výpadky komunikace a omezení fyzického přístupu nezávislých pozorovatelů do oblastí zasažených konfliktem vážně znemožňují dokumentování porušování lidských práv;

M. vzhledem k tomu, že mezinárodní komise odborníků na lidská práva v Etiopii jmenovaná OSN zveřejnila dne 19. září 2022 zprávu, v níž dospěla k závěru, že existují oprávněné důvody se domnívat, že se strany konfliktu dopustily válečných zločinů a porušování lidských práv;

N. vzhledem k tomu, že Eritrea sehrává v tomto konfliktu velmi destruktivní úlohu a přispívá k jeho eskalaci tím, že vstoupila do konfliktu v Tigraji; vzhledem k tomu, že od konce září 2022 se ve sdělovacích prostředcích objevují zprávy o opětovném vpádu do severních oblastí Tigraje;

O. vzhledem k tomu, že v září 2022 dala Tigrajská lidově osvobozenecká fronta i etiopská vláda najevo ochotu účastnit se mírového procesu pod vedením AU;

1. opakuje svou naléhavou výzvu k okamžitému ukončení nepřátelských akcí v Tigraji a sousedních regionech a nastolení příměří bez předběžných podmínek;

2. požaduje zajištění okamžitého, úplného, bezpečného a trvalého přístupu k humanitární pomoci pro všechny osoby, které byly konfliktem v regionu postiženy;

3. srdečně vítá pozvání k mírovým rozhovorům v Jihoafrické republice dne 8. října 2022 ze strany AU; vybízí všechny strany, aby toto pozvání přijaly a zahájily jednání v dobré víře a v duchu dialogu, usmíření a míru;

4. vyzývá k okamžitému návratu k ústavnímu pořádku a k vytvoření mechanismu pro monitorování příměří; vyjadřuje svou podporu veškerému diplomatickému úsilí o ukončení probíhajícího konfliktu v Etiopii, zejména zprostředkovatelskému úsilí AU;

5. důrazně odsuzuje úmyslné útoky všech válčících stran na civilisty a údajné verbování dětí některými válčícími stranami; připomíná, že úmyslné útoky na civilisty, násilí vůči dětem a verbování a využívání dětských vojáků jsou válečnými zločiny a zločiny proti lidskosti;

6. odsuzuje invazi eritrejských sil do Tigraje; odsuzuje válečné zločiny a porušování lidských práv ze strany eritrejských sil během války v Etiopii; naléhavě vyzývá eritrejskou vládu, aby okamžitě a trvale stáhla své ozbrojené síly z Etiopie a zajistila, že osoby vinné z válečných zločinů budou pohnány k odpovědnosti;

7. vyzývá všechny orgány v Etiopii, zejména federální vládu a regionální vlády v Tigraji, Amharsku a Afarsku, aby dodržovaly nejpřísnější normy v oblasti lidských práv, prioritně se zabývaly otřesnými válečnými zločiny páchanými na nejzranitelnějších osobách, zejména dětech a ženách, a aby chránily svou mládež v souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte;

8. je zděšen zprávami o znásilňování a trestných činech sexuálního násilí na dětech, ženách a mužích, kterých se v ohromujícím měřítku dopouštějí všechny válčící strany; je hluboce znepokojen zprávami o zabíjení a mrzačení tigrajských, amharských a afarských dětí kvůli jejich etnické příslušnosti, což se rovná válečným zločinům a etnickým čistkám, a požaduje, aby byla těmto zprávám věnována okamžitá pozornost;

9. znovu vyzývá síly na všech stranách, aby dodržovaly mezinárodní lidská práva a mezinárodní humanitární a uprchlické právo; vyzývá etiopskou federální vládu a tigrajskou regionální vládu, aby zajistily potrestání pachatelů válečných zločinů spáchaných během probíhajícího konfliktu; trvá na tom, že je zapotřebí spolupráce mezi místními a mezinárodními aktéry, zejména etiopskou komisí pro lidská práva a Radou OSN pro lidská práva (UNHRC), při zajišťování odškodnění pro přeživší a oběti všech forem válečných zločinů a zločinů proti lidskosti;

10. vyzývá k tomu, aby všechny dívky a ženy v Etiopii měly přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům; naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby zvýšily podporu služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, zejména antikoncepce a přístupu k bezpečnému umělému přerušení těhotenství, se zvláštním důrazem na zajištění tohoto přístupu v regionech Etiopie postižených válkou a humanitárními katastrofami; vyzývá etiopskou vládu, aby splnila svůj závazek, že vyšetří řadu závažných případů genderově podmíněného násilí, kterého se v konfliktu dopouštěly všechny válčící strany;

11. je znepokojen zprávami o nárůstu výskytu dětských sňatků a dětské práce, obchodování s lidmi a transakčního sexu jako zoufalých prostředků k přežití v regionech Etiopie postižených válkou a humanitárními katastrofami;

12. vyzývá k přijetí opatření proti únosům, obchodování s lidmi a sexuálnímu vykořisťování uprchlíků a vnitřně vysídlených osob v regionech Tigraj, Amhara a Afar a v Eritreji a k poskytování pomoci a ochrany všem obětem bez diskriminace na základě rasy nebo etnického původu, státní příslušnosti, zdravotního postižení, věku, pohlaví nebo sexuální orientace;

13. naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily podporu nouzových rehabilitačních středisek pro ženy a děti, včetně dětí narozených v důsledku znásilnění, v nichž jsou chráněny a rehabilitovány oběti genderově podmíněného násilí, obchodování s lidmi a sexuálního vykořisťování; zdůrazňuje, že je důležité poskytovat obětem přístřeší, psychosociální služby a odbornou přípravu, a vyzývá k další podpoře stávajících azylových domů;

14. připomíná, že mimosoudní popravy, násilná zmizení, svévolné zadržování, mučení a špatné zacházení, nucené vysídlování, sexuální a genderově podmíněné násilí, znásilňování a hromadné znásilňování, útoky na humanitární pracovníky, útoky na civilní infrastrukturu, jako jsou školy a nemocnice, jakož i ničení a rabování veřejného a soukromého majetku představují válečné zločiny podle mezinárodního práva;

15. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly domácí iniciativy usilující o odpovědnost pouze na základě jasných, transparentních, účinných a měřitelných kritérií, která zajistí nezávislé a nestranné soudnictví a odpovědnost pro oběti a přeživší;

16. důrazně odsuzuje používání hladovění jako způsobu vedení války; připomíná, že bránění dodávkám potravin a zdravotní péči a odpírání těchto služeb představují zločiny proti lidskosti; připomíná, že humanitární pomoc a asistence jsou založeny na zásadách lidskosti, nestrannosti, neutrality a nezávislosti;

17. opakuje svou výzvu k úplnému obnovení základních veřejných služeb, jako jsou infrastruktura pro dodávky elektřiny, bankovní služby, školy a nemocnice, a k okamžitému zrušení omezení telekomunikací v Tigraji;

18. vyzývá vnitrostátní a regionální orgány, aby zajistily, že vnitřně vysídlené osoby a uprchlíci budou mít právo na dobrovolný bezpečný návrat do svých domovů nebo míst pobytu, a aby zavedly spravedlivý, přístupný a nezávislý mechanismus náhrady za ztráty nebo škody na bydlišti, majetku a půdě; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby pomáhaly s organizací a monitorováním návratů a podporovaly je;

19. důrazně odsuzuje skutečnost, že výjimečný stav vedl k etnicky motivovanému zatýkání, obtěžování, bití a útokům na novináře; vyzývá k okamžitému propuštění všech novinářů, kteří jsou stále svévolně zadržováni, a k zajištění svobody projevu a projevu; vyzývá válčící strany, aby zajistily volný přístup k tisku a umožnily novinářům bezpečně vykonávat svou práci;

20. vyjadřuje znepokojení ohledně bezpečnosti a životních podmínek nezávislých humanitárních pracovníků v tomto regionu; důrazně odsuzuje veškeré útoky na humanitární pracovníky a kritickou infrastrukturu a pokračující zabavování humanitárních dodávek OSN;

21. znovu vyzývá etiopskou vládu, aby podepsala a ratifikovala Římský statut Mezinárodního trestního soudu; zdůrazňuje, že je potřebný nezávislý a nestranný mechanismus pro řešení pokračujícího porušování práv a odpovědnost;

22. vyzývá všechny válčící strany, aby okamžitě ukončily nepřátelské akce a dosáhly formální dohody o příměří bez předběžných podmínek; opakuje svou výzvu k zahájení národního dialogu, který musí být co nejvíce inkluzivní, široký a transparentní a zahrnovat zástupce občanské společnosti a opozičních stran, aby byl splněn jeho cíl – být skutečným katalyzátorem pro usmíření; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby se plně zapojily do mírového procesu s cílem zajistit jeho důvěryhodný pokrok;

23. bere na vědomí určitý pozitivní vývoj v této zemi, jako bylo humanitární příměří ze dne 24. března 2022 a propuštění některých politických vězňů, zvýšený přístup pro humanitární pomoc během příměří, a zejména veřejná prohlášení etiopské vlády a tigrajského vedení, v nichž se zavázaly k mírovým rozhovorům pod vedením (AU;

24. vítá obnovení mandátu Oluseguna Obasanjoa jako vysokého představitele AU pro oblast Afrického rohu; v návaznosti na prohlášení o očekávaném jmenování trojice mediátorů AU na vysoké úrovni očekává další kroky s cílem upřednostnit dohodu o trvalém příměří, neomezeném přístupu humanitární pomoci do všech oblastí a okamžitém stažení eritrejských sil a zprostředkovat odpovědnost a vnitřní usmíření; vyzývá k bezodkladnému jmenování těchto mediátorů;

25. znovu vyzývá EU a její členské státy, aby přijaly opatření na ochranu lidských práv a přijaly sankce proti pachatelům porušování lidských práv prostřednictvím globálního režimu sankcí v oblasti lidských práv;

26. zdůrazňuje, že situace uprchlíků v regionu se nadále zhoršuje; v tomto smyslu vyzývá EU a všechny její členské státy, aby urychlily přesídlování z tohoto regionu, poskytly ohroženým osobám humanitární víza a usnadnily sloučení rodin; požaduje, aby EU a její členské státy zajistily účinný přístup k mezinárodní ochraně v EU a zajistily dodržování základních práv osob žádajících o mezinárodní ochranu v souladu s právem EU a mezinárodním právem;

27. podporuje to, že Komise odložila vyplácení rozpočtové podpory etiopské vládě počínaje prosincem 2020; vyzývá Komisi, aby i nadále podporovala tento region, pokud jde o záchranu životů, zaměřovala se na občanskou společnost a nezávislé humanitární organizace a aby zintenzivnila své úsilí o zajištění bezpečnosti dětí; vyzývá Komisi, aby přehodnotila své omezení rozpočtové podpory na prováděcí opatření s cílem umožnit další provádění rozvojových projektů mimo oblast konfliktu;

28. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že se Radě bezpečnosti OSN nepodařilo situaci v Etiopii a regionu účinně řešit; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby vyzvaly Radu bezpečnosti OSN k pořádání pravidelných veřejných setkání k Etiopii a tomuto regionu a aby přijala smysluplná a rozhodná opatření s cílem zajistit neomezený přístup humanitární pomoci, umožnit ochranu civilního obyvatelstva, ukončit a odsoudit závažné porušování mezinárodního práva a zajistit odpovědnost za brutální činy;

29. připomíná, že Rada OSN pro lidská práva ve své rezoluci S-33/1 o situaci v oblasti lidských práv v Etiopii přijaté dne 17. prosince 2021 rozhodla o zřízení Mezinárodní komise odborníků na lidská práva pro Etiopii (ICHREE); naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby podpořily přidělení odpovídajících finančních prostředků OSN této komisi (ICHREE), a vyzývá etiopskou federální vládu, aby komisi ICHREE umožnila neomezený přístup; vyzývá radu UNHRC, aby obnovila mandát komise ICHREE a poskytla jí dostatek času, jakož i potřebnou technickou pomoc a rozpočtové zdroje, aby mohla plnit svůj mandát, aniž by byla omezena její časová nebo zeměpisná působnost;

30. bere na vědomí zjištění zprávy komise ICHREE (A/HRC/51/46) ze dne 19. září 2022, která dokumentuje případy válečných zločinů; vyzývá Komisi, aby vyhodnotila a využila dané závěry a doporučení, a vyzývá etiopské orgány, aby tyto výsledky uznaly ve snaze obnovit ochranu lidských práv a usilovat o nápravu pro oběti válečných zločinů; dále vyzývá všechny strany konfliktu, aby schválily doporučení ze společného vyšetřování úřadu OSN pro lidská práva a etiopské komise pro lidská práva;

31. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, federální vládě a parlamentu Etiopie, tigrajským orgánům, vládě Státu Eritrea, vládám Mezivládního úřadu pro rozvoj, Africké unii a jejím členským státům, Panafrickému parlamentu a Smíšenému parlamentnímu shromáždění AKT-EU.